Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXVI. Ч. 53. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 9-го БЕРЕЗНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, MARCH 9, 1979 No. 53. VOL. LXXXVI.

ПИТАННЯ „ГОЛОКОСТУ" С. ВІЗЕНТАЛЯ У БЕЛЬГІЇ

Брюссель, Бельгія (СПС). — Попереджена висвітленням фільму „Голокост" на обидвох каналах бельгійської телевізії та відповідним розголосом в пресі і радіо, у більшому Брюссельському університеті відбулася увечері 29-го лютого ц. р. доповідь відомого жидівського дослідника нацистських винищувачів жидів — С. Візенталя, що прибув сюди з Відня на запрошення Правничого Клюбу при названому університеті. Темою доповіді було питання „передавнення кари за злочини" в німецькому кримінальному законодавстві, що обмежене до 30-річного речення. У цьому році цей реченець вигасає, коли йдеться про німецьких воєнних злочинців.

На доповідь прибуло понад 700 осіб в більшості студентська молодь. Був також відпоручник бельгійського прем'єр-міністра та кількох представників уряду, як рівнож ізраїльський амбасадор й чимало професорів та інших особистостей. В президії, крім голови названого клюбу, був президент бельгійського Комітету Прав Людини деКок та голова Комітету кол.жидівських політв'язнів в Авшвіці.

Перед доповіддю висвітлено документальний фільм ізраїльської продукції в роді „Голокосту", в якому показано німецькі жорстокості у винищуванні жидів по європейських країнах, зокрема в Польщі і Україні та в концтаборах. Відтак були короткі вступні промови голови Комітету жидівських в'язнів п. Піоро, який ствердив, що на 30 тисяч вивезених жидів з Бельгії оціліло всього 1200, а деКок склав заяву проти переведення нацистських злочинів.

С. Візенталь, бучацький жид, який заявив, що два роки був підсовєтським архітектом і володіє 5-ма слов'янськими мовами, на підставі цифрових даних доводив, що тільки 10 відс. злочинців покарані і що решта злочинців є неустійнена через те, що більшість документацій залишилася в совєтських руках і вони її не хочуть випустити, а навпаки використовують її

(Закінчення на стор. 3)

Вашінгтон у поклоні Т. Шевченкові

Вашінгтон, Д. К. (В. УККА). — У червні цього року сповнюється 15 років від часу цієї історичної події українців в діяспорі, коли в столиці ЗСА старанням української спільноти в цій країні здвигнено пам'ятник великому Синові України нашому Пророкові Тарасові Г. Шевченкові.

Від того часу кожного року березневі дні присвячені нашому генієві Тарасові в його роковини народження і смерти, українська патріотична громада Вашінгтону й околиці святочними імпрезами біля його пам'ятника віддзначує ці важливі дати. Подібно й цього року в суботу 10-го березня о год. 1:30 пополудні відбудеться врочиста церемонія складання квітів у стіп пам'ятника Шевченкові з відповідною програмою. В цій програмі беруть участь о. П. Будний, настоятель УАПЦеркви св. Андрія, о. крилошанин С. Кіржецький, капелян філії УКУніверситету ім. св. Климентія, о. С. Шавель, ЧНІ, парох ПУКЦеркви пресв. Родини. Святочну промову виголосить о. митрат д-р Василь Макух, ректор Української Католицької семінарії св. Йосафата, а матурантка Школи Українознавства Катя Масник віддеклямує вірш Т. Шевченка „Ой, три шляхи..." Шкільний хор під диригентурою інж. П. Круля відспіває „Заповіт".

Школа Українознавства бере зорганізовану участь в цій імпрезі спільно з своїми вчителями під проводом дир. Б. Ясінського. Цей церемоніял складення квітів організує Відділ УККА, а програмою проводитиме мгр Т. Царик, голова Відділу.

У ПОЛЮВАННІ ЗА КНИЖКОЮ

Кембрідж, Масс. (ФКУ). — Відомий бібліофіл і видатний меценат ФКУ — ред. Михайло Бажанський з Детройту, передавши в 1974 році свій скарб — 12 тисяч книжок та журналів, в тому багато цінних раритетів, Гарвардській бібліотеці, збагачуючи тим збірку українiки в тому університеті до рівня однієї з найкращих у вільному світі, не перестав і на далі „полювати" за українськими книжками. Він майже періодично когось переконає й захоче до зроблення книжкового дарунку Українському Гарвардові. Ось тепер ред. Бажанський прибав із великим старанням і не зважаючи на труднощі, книжку проф. Івана Пулюя „Нові і перемінні звізди". Проф. Пулюй присвятив цю книжку письменникові Пантелеймонові Кулішеві, з яким він разом перекладав Святе Письмо на українську мову і видав її власним коштом у Відні в 1905 році. Але майже ввесь її наклад в наслідок недбальства був знищений. Один її примірник по багатьох роках блукання таки дістався до рук ред. Бажанського, який заявляє, що ця книжка — велика рідкість буде його черговим даром для доповнення українiки в Гарварді.

Друкується п'ятий том студій д-ра М. Марунчака

Вінніпеґ (УВАНК). — П'ятий том „Студій до історії українців Канади", який тепер друкується, присвятив д-р М. Марунчак двадцятим рокам нашого сторіччя.

Коли його чотири перші томи „Студій до історії українців Канади" присвячені повністю піонерській добі, то в п'ятому томі автор обговорює питання вже доби між двома світовими війнами.

Є тут такі розвідки, як Український Червоний Хрест в Канаді, Український Центральний Комітет, праця Місії Західньої Української Народної Республіки в Канаді (проф. Іван Боберський та д-р О. Назарук), зв'язки українців Канади з Рідним Краєм, праця Товариства Опіки над українськими переселенцями ім. св. Рафаїла та співпраця цього товариства з тотожним товариством у Львові, відвідини Митрополита Андрея Шептицького в Канаді та його роля у визвольній справі. Є теж зведені статистичні дані відносно української організованости в цій добі, формування третього стану (вирощування інтелігенції) тощо.

Присвятив автор свої сторінки церковній і політичній боротьбі того ж часу, яка поважно ослаблювала народний потенціял.

Цей п'ятий том „Студій до історії українців Канади" д-ра М. Марунчака є засомотрений документальним додатком рідкісних архівних матеріялів та декількома меморандумами українців Канади до Федерального уряду в Оттаві

(Закінчення на стор. 3)

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ПРИБУВ НА БЛИЗЬКИЙ СХІД НА ПЕРЕГОВОРИ ЗІ САДАТОМ І БЕҐІНОМ

Президент Джіммі Картер перед відлетом до Каїру

Каїр/Вашінгтон. — Президент Джіммі Картер рано в четвер, 8-го березня, прибув до столиці Єгипту, щоб продовж 3-ох днів переговорювати з президентом Анваром ель-Садатом і членами єгипетського уряду про можливості виготовлення остаточної версії мирового договору між Єгиптом та Ізраїлем, а відтак в суботу, 10-го березня, плянує відлетіти до Єрусалиму на подібні переговори з прем'єр-міністром Менахемом Беґіном і членами його уряду.

Більш конкретно, переговори в Каїрі та Єрусалимі зосереджуватимуться на нових пропозиціях американського уряду відносно розв'язки проблеми палестинських арабів на окупованій Ізраїлем території на західньому березі ріки Йордан і біля міста Гази, як теж щодо контроверсійного питання чи договір між Єгиптом та Ізраїлем має мати першенство над договорами Каїру з іншими арабськими державами. Ізраїльський кабінет вже раніше прийняв найновіші пропозиції ЗСА, але єгипетські чинники, хоча радо вітали рішення президента Картера прибути до Каїру, то зазначили, що плянують „деякі додатки чи зміни до американських пропозицій", твердячи, що ці додатки „є в дусі тимчасових договорів в Кемп Дейвіді", тобто договорів, що їх підписали Картер, Беґін і Садат після „вершинної конференції" минулого вересня в тій президентській віллі в Меріленді.

З президентом Картером на Близький Схід прибула його дружина, Розалинн, державний секретар Сайрус Венс і секретар оборони Гарольд Бровн, а вже раніше до Каїру прибули д-р Збіґнев Бжезінські, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки, та спеціяльний амбасадор Альфред Атертон.

Крім нарад з президентом Садатом і прем'єром Беґіном, президент Картер плянує виголосити промови в єгипетському та ізраїльському парляментах.

Відлітаючи з Вашінгтону в середу, 7-го березня, Президент заявив, що надіється на успіх його поїздки, але також реалістично розглядає можливість, що не пощастить осягнути всіх цілей, бо справа миру — це дуже важке діло. Президент, однак, додав, що переконаний, що не тільки він, але президент Садат і прем'єр Беґін бажають якнайшвидшої ліквідації розбіжностей, які стоять на перешкоді до підписання мирового договору.

За два роки ґальон бензини може коштувати 85 центів

Вашінгтон. — Департамент енергетики минулої суботи, 3-го березня, повідомив що за два роки ціна одного ґальона бензини може становити 85 центів, беручи до уваги, що цей департамент недавно дозволив нафтовим фірмам збільшити свої ціни по 5,1 цента до кінця 1980-го року, як теж те, що кілька членів Організації країн-експортерів нафти (ОПЕК) заповіли поважні підвищення в цінах на нафтову ропу.

Під сучасну пору ґальон бензини пересічно коштує 70 центів, а в деяких стейтах, наприклад, в Ню Йорку, 75 центів. Первісно Департамент енергетики повідомив, що до кінця 1980-го року ціна ґальона бензини зросте до 90 центів, але минулої суботи „спростував непорозуміння", заявляючи, що передбачена ціна за два роки буде 85 центів.

Чоловіки теж уповноважені одержувати аліменти — вирішив Найвищий Суд ЗСА

Вашінгтон. — Минулого понеділка, 5-го березня, Найвищий Суд ЗСА 6-ма голосами проти 3-ох вирішив, що не тільки розведені жінки, але теж розведені чоловіки уповноважені одержувати аліменти, очевидно, якщо жінка заробляє більше від чоловіка, або чоловік не спроможний працювати.

Хоча Найвищий Суд видав своє рішення тільки відносно закону стейту Алябама, який твердив, що тільки розведені жінки уповноважені одержувати аліменти, то це рішення фактично уневажнить подібні закони в 10-ох інших стейтах, включно з Ню Йорком.

Більшість членів Суду базували своє рішення на факті, що тепер вже не можна твердити, що майже всі чоловіки заробляють більше від жінок, як теж вказували, що алябамський закон нарушує принцип рівноправности, що її гарантує Конституція ЗСА.

Помер св. п. Йосиф Хоманчук

Керґонксон, Н. Й. — В середу, 7-го березня 1979 р. тут помер у шпиталі Елленвіл на 88-му році трудолюбивого життя св. п. Йосиф Хоманчук, бувший січовий стрілець, учасник Визвольних Змагань. Покійний народився в Яшках Горішніх в західних областях України.

Св. п. Йосиф Хоманчук був батьком Миколи Хоманчука, головного радного УНС.

ЗСА ВИСИЛАЮТЬ КОРАБЛІ В АРАБСЬКЕ МОРЕ

Вашінгтон. — Уряд ЗСА, ідучи на зустріч проханню Савдійської Арабії, висилають фльотилію кораблів в Арабське море на знак піддержки Ємену та остороги Південному Єменові і Совєтському Союзові. У склад фльотилії входить літаконосець „Констеллейшен" і три інші воєнні кораблі, які відплили із Субійської затоки на Філіппінах та за вісім днів мають прибути в Арабське море.

У міжчасі міністри закордонних справ країн Арабської Ліґи узгіднили плян заміщення поміж Єменом і Південним Єменом, закликаючи воюючі сторони до негайного перемир'я, відтягнення військ на свої території, встановлення спостерігачів на пограниччі та започаткування переговорів в справі можливої злуки. Цей плян був виготовлений міністрами закордонних справ Сирії та Іраку і його в принципі прийняли обидві сторони.

Але речники Білого Дому заявили, що боротьба продовжується і що війська Південного Ємену перебувають на території Ємену, знищивши вже декілька селищ і містечок.

Під час нарад Арабської Ліґи в Кувейті минулої неділі міністер закордонних справ Ємену Абдуллах аль-Аснаг звернув увагу на це, що війська Південного Ємену заатакували Ємен при допомозі совєтських і кубинських дорадників. Це твердження заперечив міністер закордонних справ Південного Ємену, Мухаммад Салех Мотеіх, заявляючи, що конфлікт в Ємені існує фактично поміж урядом і повстанцями. Він закликав уряд Ємену розпочати переговори з лівою опозицією, зорганізованою у т. зв. Національнім Демократичнім Фронті, представники якого брали участь в нарадах, хоч і без права голосу.

Учасники нарад 22-членної Арабської Ліґи висловили сподівання, що конференція причиниться до злагіднення конфлікту, хоча вигляди на переговори щодо злуки Єменів — малі з уваги на прокомуністичну настанову лідерів Південного Ємену.

Згідно з твердженнями речників Білого Дому, президент Джіммі Картер затурбований розвитком подій на цілому Арабському півострові в час коли ведуться дуже наполегливі переговори в справі договору безпеки на Близькому Сході поміж Ізраїлем і Єгиптом. Крім цього уряд ЗСА серйозно затурбований зростаючим встряванням Совєтського Союзу в справи арабських країн, користаючи з нестабільної політичної ситуації.

Побудова газотруб з Аляски продовжуватиметься

Вашінгтон. — Президент Джіммі Картер запевнив прем'єр-міністра Канади П'єрра Трудо, що ЗСА продовжуватимуть будову газотруб з Аляски для доставки природного газу та сподіються, що цей проєкт, який коштуватиме біля 12 більйонів долярів, буде закінчений до 1985 року.

У спільному комунікаті після зустрічі в Білому Домі минулого четверга, 1-го березня, президент Картер і прем'єр-міністер Трудо висловились за приспішенням будови газотруб з уваги на швидко зростаючі кошти нафти, що узалежнює економіку ЗСА й Канади від менших і не завжди прихильних їм країн. В комунікаті повідомляється про пляни створення спільної американсько-канадської агенції для керівництва будовою газотруб, які мають бути прокладені через територію Канади до ЗСА.

Крім газу з Аляски газотруби доставлятимуть куплений ЗСА в Канаді природний газ. Раніше минулого тижня канадська Крайова рада енергетики затвердила збільшення продажу природного газу ЗСА на 28 відсотків, стверджуючи при тому, що Канада має понад два трильйони кубічних футів газу в запасі, який ЗСА можуть закупити на протязі вісьмох років.

Міністер енергетики ЗСА Джеймс Шлесінджер вже раніше висловлювався прихильно щодо побудови газотруб з Аляски через Канаду, уважаючи, що використання запасів газу в Алясці, — навіть якщо б він мав коштувати більше з уваги на побудову труб і постійний нагляд над ними, — значно зменшило б дефіцит ЗСА. Це у свою чергу, споввільнило б інфляцію і зменшило б залежність ЗСА від країн-продуцентів нафти.

Президент Картер подав до відома, що він вислав нове законопроєкт до 1-го квітня ц. р., згідно з яким мало б бути встановлене федеральне бюро інспекцій газотруб та нагляду над ними. Він вказав на особливу актуальність цього проєкту в наслідок драстичного підвищення цін на нафту арабськими країнами. Він висловився за розроблення нових плянів, які гарантували б більшу незалежність ЗСА в ділянці енергетики.

Біля Японії появився совєтський танконосець

Токіо, Японія. — Один з найбільших совєтських танконосців появився біля побережжя Японії, пливучи в південному напрямі під охороною нищівника.

Згідно з твердженнями японських військових спостерігачів совєтський корабель може примістити 300 озброєних вояків і 30 танків. Це перший того типу совєтський корабель, який появився на водах біля Японії за час конфлікту поміж комуністичним Китаєм і В'єтнамом. Нищівник, який супроводжає танконосець, вивінуваний ракетами.

Японським гелікоптерам і нищівникам покищо не вдалось встановити куди точно прямують ці два совєтські кораблі.

Шель не кандидуватиме на президента Західньої Німеччини

Бонн, Західня Німеччина. — Після пробного голосування у нижчій палаті федерального парляменту Західньої Німеччини, в якому спікер цієї палати і член опозиційної Християнсько-демократичної партії Карль Карштенс одержав 417 з усіх 419 голосів, теперішній президент Західньої Німеччини Вальтер Шель відмовився від поновної кандидатури. Вибори нового президента мають відбутися 23-го травня.

К. Карштенс, який ще раніше признався публічно, що він колись був нацистом, близько має підтримку провінційної партії Баварії, Християнсько-демократичного союзу.

ПОЯВИЛОСЬ ЗВЕРНЕННЯ ДО ОЛІМПІЙСЬКИХ КОМІТЕТІВ З ВИМОГОЮ ЗВІЛЬНЕННЯ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ У СССР

Копенгаґен (УІС „Смолоскип"). — Сюди дістався повний текст звернення Московської Гельсінкської Групи до Міжнародного Олімпійського Комітету і його президента лорда Кілляніна. Нижче подаємо повний текст звернення, яке поширюється також в українському самвидаві.

Міжнародному Олімпійському Комітету (МОК),

Президенту МОК Лорду М. Кілляніну

Пане президент, панове!

В СССР проходять події, які ви не можете ігнорувати. Арештовують і судять людей (членів Гельсінкських груп і інших правозахисників) діяльність яких носила виключно гуманні цілі.

Країна — господар Олімпіяди-80 — демонструє зневагу до загальнолюдських гуманітарних норм, а також до їх власних міжнародних зобов'язань.

Вже зараз відомо, що атмосфера Московської Олімпіяди буде відчутно відрізнятись від попередніх ігор. Кількість гостей Олімпіяди обмежене раніш узгодженим з МОК цифрою, оскільки вільний в'їзд на територію СРСР заборонено, то характерного для інших Олімпіяд масового, стихійного приїзду туристів і любителів спорту з різних країн Радянський Союз, мабуть, не дозволить.

Культурна програма Олімпіяди-80 обмежена радянськими національними досягненнями, тобто буде контролюватись радянськими органами Цензури. Переїзд іноземних гостей по країні передбачено по суворо обмеженим „коридорам" під егідою „Інтуристу". Така специфіка закритого суспільства. Але як це поєднати з ідеєю міжнародного довір'я, проголошеного Олімпійською хартією?

Ваша згода провести 22-гу Олімпіяду на радянських умовах, ваш „Олімпійський спокій" у відношенні того, що робиться в СРСР, перекреслюють прекрасні слова „Олімпійської хартії": „Спорт поза політикою" — такий мудрий принцип олімпізму. І рівночасно поза політикою, вище політики фундаментальні питання гуманности, невідокремлені від основної мети олімпійського руху. Сьогодні ваша мовчанка означає пряму підтримку цілковито визначеної політики.

СРСР надає майбутнім Олімпійським Іграм величезне пропагандивне значення. Радянські власті мабуть бажають зробити Москву-80 містом офіційних посмішок, „чистка" Москви від інакодумаючих вже почалась, і слід сподіватись поширення цієї кампанії.

Ми прохаємо вас не допустити цього. Ні одна родина не повинна оплакувати Олімпіяду.

Ми також, як і ви, надаємо велике значення Всесвітній Олімпіяді в нашій країні як важливій події, яка б могла сприяти дружбі і взаємозрозумінню між народами нашої планети, сприяти миру, довір'ю і безпеці, але цю високу ролю Олімпіяда може відіграти тільки при неухитному слідуванні Олімпійським принципам.

Ми закликаємо вас безкомпромісово домагатись, щоб контакти між людьми, культурний обмін, в'їзд в країну і т. п. реалізувались на 22-ій Олімпіяді в тій же мірі, що й на попередніх.

В стародавності під час Олімпійських ігор припинялись війни. Сьогодні в СРСР ведеться війна проти гуманности і милосердя. Ми закликаємо вас вимагати „припинення вогню", як обов'язкові умови проведення в СРСР Олімпійських ігор, вимагати припинення переслідувань за ненасильницькі дії в захист прав людини, за релігійну діяльність, за спробу домагатись здійснення права на вільний вибір країни

(Закінчення на стор. 3)

Нищать стрілецькі могили в Івано-Франківську

Копенгаґен (УІС „Смолоскип"). — Сюди дісталася вістка, що протягом 1978 року совєтські власті нищили стрілецькі могили в різних містах Західніх Областей України. Після знищення стрілецьких могил у Львові і Тернополі, комплектному знищенню підпали могили Українських Січових Стрільців, вояків Української Галицької Армії і визначних українських діячів в Івано-Франківську (колишньому Станиславові).

Міський цвинтар в Івано-Франківську знаходиться при вулиці Радянській (колишня Сапєжинська) і на ньому було поховано багато визначних українців, а так само кількасот українських вояків, які впали в обороні рідної землі в польсько-українській війні в 1919 році. До 1939 року до тих могил, на кожні Зелені Свята ходили багатотисячні походи, попереджувані процесіями під проводом духовенства.

Місцеве населення довгі роки дбало про стрілецькі могили. Ще в 1977 році кожен гріб був замаєний зеленню, на кожному гробі під час Зелених Свят горіла свічка запалена невидимою рукою. У 1978 році цвинтар був замкнений і призначений владою на ліквідацію. Частина гробів була зрівняна зі землею, а в сусідстві від нього виросли будівлі готелю і театру. З багатьох гробів було усунено всі написи й ідентифікаційні числа.

На цьому цвинтарі у збірній могилі були поховані жертви большевицької масакри в'язнів, помордованих у червні 1941 року. На місці тієї могили вирита велика яма, до якої звозять сміття.

Працівниця НАТО втекла до Східньої Німеччини

Східній Берлін. — АДН, пресове агентство комуністичної Східньої Німеччини, інформує, що у понеділок, 5-го березня, до Східнього Берліну прибула Урселя Лорензен, яка була „довірочною секретаркою в екзекутивному персоналі" Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), і попросила політичного азилю. З інших джерел інформують, що п-і Лорензен була „особистою асистенткою високого екзекутивного урядовця НАТО".

АДН твердить, що спонукою до втечі Урселі Лорензен було те, що вона переконалася, що НАТО „готується до агресивної війни". Тікаючи до Східньої Німеччини, вона, згідно з АДН, привезла документи, які стосуються „воєнних плянів Північно-Атлантійського Союзу". Крім того, вона мала доступ до „деяких цинічних спостережень відносно агресивної війни Китаю проти В'єтнаму", — твердить АДН.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 - authorized July 31, 1918

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Знову недостачі в СССР

У своєму недавньому звіті Центральна Розвідча Агенція (Сі-Ай-Ей) твердить, що продовж наступних 5-ох або більше років у Совєтському Союзі далі буде значний брак зерна, зокрема корму для худоби, як теж м'ясних продуктів.

Отже, можна передбачувати, що Москва знову купуватиме зерно в Америці, Канаді, Австралії та інших країнах вільного світу, як це вже робить на протязі довшого часу.

Можна здогадуватися, що Кремль пояснюватиме брак зерна та інших харчових продуктів, як теж поновну закупівлю зерна в країнах Заходу поганими урожаями в Совєтському Союзі, спричиненими, мовляв „природними явищами", як посуха, повені, морози тощо. Однак, як вказують закордонні економісти, погані врожаї в СССР головним чином спричинені типовими недостачами совєтського сколективізованого сільського господарства, а саме, неефективністю централізованого плянування, слабо розвиненою системою транспортації, браком запасних частин до сільсько-господарських машин тощо.

Значить, не так посуха, повені, суворі зими і т. п., а в першу черґу совєтська система колективного сільського господарства змушувала і далі змушує Москву закуповувати харчові продукти в Америці та інших країнах вільного світу. Примусова колективізація, яка в 1930-их роках коштувала саму Україну понад 7 мільйонів людських жертв і при допомозі якої Совєтський Союз мав „дігнати і перегнати" Америку, ще сьогодні не може виживити населення Совєтського Союзу. Тоді, коли в ЗСА тільки 4 відсотки цілої робочої сили працює на фармах і Америка може експортувати великі кількості різних харчових продуктів, то в СССР майже одна третя всієї робочої сили працює в сільсько-господарському секторі, тобто в колгоспах і радгоспах, але Совєтський Союз все одно часто мусить купувати зерно та інші харчові продукти за кордоном.

Те, що Совєтський Союз правдоподібно знову купуватиме зерно в ЗСА, Канаді, Австралії та інших демократичних країнах, наводить на думку твердження деяких критиків закордонної політики теперішнього уряду ЗСА та західніх союзників, що вони, замість вповні використовувати високо розвинену американську економіку для скріплення Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), своєю торгівлею з СССР допомагають Москві стабілізувати захитану совєтську економіку, зокрема „витягають з біди" дуже неефективне совєтське сільське господарство. Ці критики твердять, що така допомога Заходу для Совєтського Союзу дає Кремлеві змогу присвячувати більше уваги і фондів на розбудови своєї військової сили, яка на випадок війни була б звернена власне проти Заходу, в першу черґу проти Америки.

Можливість майбутніх продажів зерна Совєтському Союзові країнами вільного світу пригадує заяву колишнього совєтського дисидента-історика Андрея Амальрика, який радив урядові ЗСА за кожний бушель американського зерна чи за американське технологічне знання вимагати від Кремлю лібералізації совєтського суспільства, зокрема вимагати пошанування політичних, національних та загальнолюдських прав своїх громадян, як теж звільнення політичних в'язнів.

Приходить на думку теж твердження адмірала Ельма Цумвальта, колишнього шефа оперативного відділу військової фльоти ЗСА, який вказував, що з уваги на те, що Совєтський Союз конечно потребує американського зерна і американської технології, уряд ЗСА повинен використовувати ці недостачі Совєтського Союзу під час будь-яких переговорів з Москвою, щоб спонукати совєтських верховодів додержуватися підписаних ними міжнародних договорів, включно з тими, які стосуються прав людини, та заставити їх погодитися на дійсне обопільне обмеження чи навіть зменшення зброї та на дійсне міжнародне відпруження.

Як бачимо ЗСА та інші країни вільного світу мають у своїх руках сильну „зброю", а саме, зерно, інші харчові продукти, торговельне устаткування тощо, тобто те, чого конечно потребує Совєтський Союз. Треба надіятися, що Америка та її союзники використають цю „зброю" для поліпшення стану прав людини у Совєтському Союзі і запевнення світового миру.

О. Питляр

ПЕРЕМОГА НАЦІОНАЛІЗМУ

Недавно ми в нюйоркському ЛМКлюбі прислухалися до цікавої дебати на тему: Чи американське наближення до Пекіну корисне для України — чи ні. Дебату вели два наші видатні політичні журналісти, участь у дискусії взяли представники нашої нюйоркської культурної еліти. То й думки висловлені були серйозні, раціональні, зрівноважені: Політично — нам нема чого орієнтуватися на Китай, бо наші дотеперішні орієнтації ніякої користі не дали, а зрештою ,,червоний'' Китай і так мало цікавиться Україною. Орієнтуватися на китайсько-московську війну не можна, бо в атомову добу війна самогубна й неможлива. Ідеологічно — нам нема чого симпатизувати з Пекіном, адже ми — антикомуністи, а вони червоні.

Цікаво було завважити в цих тверезих і реалістичних поглядах виразний вплив на нас американської публіцистики, яка колись була для нашого думання чужа, а тепер стала майже єдиним джерелом нашої міжнародної інформації. Це відноситься навіть до тих проблем, де нам самим відніше як їм, де американські втерті теорії були заперечені фактами міжнародних подій останніх тридцяти літ. Наприклад — до проблеми націоналізму.

Китай комуністичний? Ну, що ж, а раніше в ньому був конфуціянізм, а ще раніше — буддійська релігія. Але китайці на протязі їхньої чотирьохтисячної історії боронили інтереси не Будди й не Конфуція, а самого ж таки Китаю. І християнських місіонерів убивали не за їх релігію, а за те, що вони були зайди-чужинці — ,,білі чорти''. І нині все ще так. Мій добрий приятель, поляк, який родився й виріс у Шанхаї, розказував, що хоч якими шовіністами були японці в сорокових роках, то ,,комуністичні'' китайці були ще шовіністичніші...

Нам, зрештою, не треба тут у нікого вчитися, бо самі ми на власній шкурі пережили всю дійсність ,,комуністичного'' московського імперіялізму. Навіть у час ,,ідеологічно чистого'' Ленінського комунізму й за ,,космополіта'' Троцького на нас москалі ішли не на те, щоб визволяти нас від ,,капіталістів і поміщиків'' Центральної Ради, а на те, щоб зберегти імперію й добути собі ,,сахару да хлєбішкі''. А до того часу імперія їх, хоч формою православна, ніколи християнською не була. Який же християнин винищував би ,,до ноги'' все населення Казані чи Батурина, який інтернаціоналіст видушував би голодом мільйони чоловіків, жінок і дітей, або проводив би нещадну русифікацію України?

Ну, нічого повторяти, ми знаємо — яка б не була формальна імперська ідеологія, пропаганда, ритуал, православні вони, чи марксисти, а Москва завжди однакова. Як писав поет її:

,,Дух самодержав'я
в комісарах,
Блиски революції
в царях''...

А китайський комунізм, як і в'єтнамський і кубинський, був тільки зручною формою, за якою скривався найзапекліший ксенофобський шовінізм, вислів ненависти до европейських чи англосакських ,,варварів'', бажання визволитися від пів-колоніяльної залежности. Це було так ще навіть у час ,,чистого'' комунізму Мао з його ,,червоною книжечкою'', червоно-ґвардійським хуліганством і орієнтацією на комуно-селянську автархію. А що ж доперва після смерти Мао й ліквідації мадам Чіянг Чінг і ,,банди чотирьох'', після засудження ,,Культурної революції'' й переставлення на модернізацію, прогрес і співпрацю з Заходом. Президента Гуа відсунено в тінь, на перше місце висунувся реаліст Тенг, який казав колись: ,,Не важне, чи кіт чорний, чи білий, щоб лиш добре мишей ловив!'' І в Китаю Тенга комунізм перетворився в таку саму формалістику, як православ'я в імперії Миколи ІІ-го, чи большевизм в імперії Брежнєва.

Форма відмирає, а залишається дійсність. Дійсність національно чи імперіяльно зорієнтованої Москви й Пекіну. Дійсність їхніх попутників в антиколоніяльних країнах. Звичайно, не ради формальної ідеологічної споріднености, а в наслідок різниці національних інтересів, між комуністичними велетнями і їх попутниками мусіло дійти до конфлікту.

Війна в атомову добу неможлива? Атомова війна — може дійсно так. Мушу признатися, що автор цих рядків не вірить в атомову війну, як і раніше не вірив у, не менше нищівну, хемічну війну. Надто бояться одного й другого всі (навіть пів-божевільний Гітлер у Другій світовій війні), щоб започаткувати атомову чи хемічну апокаліптичну катастрофу. Але ,,конвенційна'' війна — чому ж ні? — звичайно, вона можлива. Лиш сім днів після нюйоркської дебати почалася нова війна у В'єтнамі. Правда, це лиш ,,мала'' війна. Але одночасно на кордонах Сінкіянгу, Монголії й Манджурії скупчено мільйонові армії — совєтські й китайські — в готовності до ,,великої'' війни. Мабуть її — цієї ,,великої'' війни —

(Закінчення на стор. 3)

Степан Женецький

В ІРАНІ КОМУНІСТИ ПРОВОДЯТЬ ,,СВОЮ'' РЕВОЛЮЦІЮ

За панування шаха Пагleві, комуністична партія в Ірані, що називається ,,Тудег'' партія, була заборонена, і вона діяла там підпільно. Хоч ,,Тудег'' партія не є численною, проте, як кожна комуністична партія, добре дисциплінована, увесь час являла собою велику небезпеку для Ірану.

Під час заворушень проти шаха, ,,Тудег'' партія увесь час ішла разом з ісламськими фанатиками, сторонниками Аятоллах Хомейні. Їхні цілі напочатку заворушення були однакові: прогнати шаха з краю і захопити владу у свої руки.

Коли ж шах виїхав з країни, і армія відмовилася далі підтримувати легальний уряд прем'єра Бахтіяра, якого назначив шах, комуністи піднесли голову: далі вони вже не йдуть разом з ісламськими революціонерами, приклонниками Хомейні, а починають ,,робити'' свою революцію, чи вірніше, намагаються використати її, щоб самим заволодіти Іраном.

Першою наявною ознакою, що комуністи відділилися від ісламських сторонників Хомейні, і почали свою, окрему, комуністичну революцію, було те, що комуністичні боївкарі захопили американську амбасаду в Теграні, ображали самого амбасадора і працівників амбасади, плювали на них і фізично зневажали. Звільнили американців з рук комуністичних боївкарів приклонники Хомейні.

Другим виявом намагання захоплення влади в Ірані комуністами, свідчить факт, що комуністичні боївкарі пробували збройно захопити національну радійову станцію в Теграні. За оволодіння тієї станції відбулася кількагодинна збройна боротьба між комуністичними боївкарями і охороною станції, аж прийшло більше ісламських революціонерів і прогнали комуністів.

Видно, що комуністи мають більші сили на провінції, аніж у столиці краю, бо там, а зокрема у другому щодо величини після столиці міста Ірану, Табрізі, відбувалися кілька днів завзяті бої між комуністичними боївкарями і ісламськими прихильниками.

Що Іран находиться під загрозою захоплення його комуністами, найпевніше свідчить факт, що в першій своїй телевізійній промові до іранського народу, яку виголосив Хомейні 13-го лютого, він дав приказ, щоб усю захоплену від війська зброю іранці складали у мечетах-божницях. Такий заклик видав Хомейні після того, як на вулицях Теграну і інших міст, почалася густа стрілянина між комуністами і ісламськими фанатиками. ,,Ця зброя, — як говорив Хомейні, — є народною власністю, і торгувати нею, чи задержувати її для себе, є злочином проти релігії''.

Одинокі уповноважені до задержання зброї, є, як їх Хомейні назвав, ,,воїни ісляму'', цивільні, визнані за таких його представниками. У відсутності поліції і війська, вони мають обов'язок носити зброю і зберігати порядок на вулицях.

Як уже стверджено, замішання в Теграні і інших містах на провінції, роблять боївкарі ,,Федаїн'', члени до цього часу підпільної партизанської організації. Вони теж підбурюють народ, щоб не здавали зброї, протилежно до заклику Хомейні, а ховати її і держати, бо, галасують вони: ,,перемога революції ще не цілком осягнена''.

Прем'єр Мегді Базарган, якого назначив Хомейні, виразно заявив в одній своїй промові, що одинокою перешкодою для заведення ладу в Ірані, після перемоги революції, є армія лівих, значить, комуністів.

Сімох провідників все ще забороненої в Ірані комуністичної ,,Тудег'' партії, головна квартира якої находиться у Східньому Берліні, видали відозву, у якій закликають до піддержки Хомейні і прем'єра Базаргана, але рівночасно перестерігають проти ,,нових затій запроданців імперіялізму''.

В телевізійному інтерв'ю в Будапешті, Угорщина, генеральний секретар ,,Тудег'' партії Новредін Кіяноврі, хвалив Хомейні і заявив, що він повернеться до Ірану після 30-ох років перебування на еміграції. А відділ тієї партії у Парижі, Франція, видав від себе заяву, у якій закликає нових іранських провідників узаконити іранську комуністичну ,,Тудег'' партію.

Іранська комуністична ,,Тудег'' партія не має симпатії у більшості населення Ірану із-за своєї рабської услужливости Москві. Треба теж взяти до уваги факт, що Іран має довгий спільний кордон із Совєтським Союзом, звідки постійно чигає велика небезпека для тієї країни.

Мабуть, щоб затерти погане враження, яке має давня іранська комуністична ,,Тудег'' партія серед іранців, іранські комуністи заснували нещодавно нову комуністичну партію, яку назвали ,,Комуністична партія Ірану'', яка визнає вірність ідеям Маркса-Леніна. Ця нова іранська комуністична партія також видала заяву, у якій говориться, що перемога революції в Ірані ще не є повною, бо ,,ворог все ще дихає''. Далі в цій заяві говориться, що ,,заклики несуться день і ніч, щоб складати зброю; ви одначе зброї не складайте, бо боротьба мусить вестися так довго, доки ворог не буде цілковито переможений''.

Перші призначення, що їх поробив до свого уряду новий прем'єр, Базарган, це люди поміркованих поглядів, які не належать ні до релігійних, ані до політичних радикалів. Цим він, мабуть, хоче заспокоїти закордон, як і власне населення, що в Ірані не буде релігійних, чи політичних переслідувань після закінчення революції.

У своїй першій телевізійній промові до народу 13-го лютого, Хомейні, між іншим, сказав:

,,Нашою спадщиною після революції є країна, що лежить в руїнах і мучиться в безладді... Сам уряд не зможе подолати всіх проблем, що виринули перед нацією. Не зможе теж їх подолати жадна поодинока група. Ми всі мусимо, не зважаючи яку хто виконує працю, подати собі руки, щоб разом осягнути ісламські і людські цілі революції''...

Нові провідники Ірану, це релігійні люди, які є ворожо настроєні до безбожного комунізму, і тому можна бути певним, що вони не дозволять комуністам опанувати їхню країну.

ЧИ МАЄМО СВОЇХ РОКЕФЕЛЕРІВ?

Ім'я Нельсона Рокефелера було в останніх тижнях на сторінках усієї світової преси і на устах мільйонів людей. Враз із сенсаційністю його смерти, мимоволі всі ми познайомилися ближче із образом цієї дійсно непересічної людини.

Для нас сьогодні важлива одна із його рисок характеру — а це відданість і захоплення мистецтвом та культурою. Безумовно велике родинне багатство допомогло йому бути меценатом та опікуном численних мистецьких американських інституцій і музеїв. Але чи була б ця допомога такою великою без справжнього захоплення мистецтвом, яке ціхувало Рокефелера як і ціхує сотки подібних йому серед американської спільноти? І саме цей факт мимоволі насуває нам сьогодні питання: ,,А чи ми маємо таких ентузіястів?''

Наша спільнота, що готова до різних спонтанних акцій, що уміє так палко захоплюватися або критикувати різні почини, ніяк не знайшла досі теплого відношення до мистецтва а з цим і до його збереження у найдогіднішій формі — музеїв. Найкращим доказом цього браку відношення є Український Музей у Ню Йорку.

Два і пів року від його формального відкриття, позначені довгим рядом виставок, доповідей, курсів для дітей і дорослих. Музей відзначається своєю професійною постановкою, ведуть його фахові сили і тому його призначили на рівні з американськими музеями Ню Йорку.

Значить — є усі дані на те, щоби Український Музей, головне завдання якого зберігати та показувати наше народне мистецтво, став власністю не лиш одного товариства — в тому випадку Союзу Українок Америки (що до речі дав матеріяльний і моральний почин до нього) — але цілої української спільноти. Українська громада в загальному прийняла цей перший професійний український музей холодно, немов вичікуючи: ,,Вдержиться він чи ні?'' Це торкається не тільки осіб, які особливо зацікавлені народним мистецтвом, як і широкої публіки, яка для існування музеїв доконче потрібна. Ось читаємо у чепурно, недавно виданому ,,Бюлетені Українського Музею'' на 1978/79 рік, що музей протягом двох років відвідали 6,500 осіб, а в тому понад 3,000 не-українців. Далі бачимо зі звітів, що музей здобув лише 350 членів-прихильників і п'ять приватних осіб стали його меценатами, а сім добродіями.

Якже це мало в порівнянні із числом українців, що живуть в Ню Йорку та околиці. А якже це мало в порівнянні з числом членів та добродіїв подібних американських інституцій!

Ми завжди готові говорити про поверховність американців, про те, як відчувається у них брак цієї вікової европейської культури, що її ми маємо за собою. Але саме ті ,,некультурні'', заповнюють постійно всі музеї, стоять довгими годинами, щоб здобути квитки на мистецькі виставки чи оперу і допомагають морально та матеріяльно з повним ентузіязмом кожному мистецькому починові, байдуже чи це в маленькому містечку чи у мільйоновому Ню Йорку. І на наш великий сором — вони становили половину відвідувачів Українського Музею...

Цікаво нам, чи саме це зацікавлення не-українців українським мистецтвом переконає і нашу громаду про важливість існування і розвитку Українського Музею? Це, здається, не вперше признання чужих було б поштовхом до зрозуміння власних надбань.

Може в наступному році буде вже більше українських відвідувачів музею, як чужих, а перш усього зросте число його членів, меценатів та ентузіястичних прихильників. Хотілобся, щоб це не була ще одна мрія, а дійсність і щоб у нашій спільноті найшлися хоча і скромніші, але подібні Рокефелерові ентузіясти мистецтва і культури.

О. Кузьмович

Лука Луців

ВОНИ БОЯТЬСЯ ШЕВЧЕНКОВИХ ТВОРІВ

(І)

Читачі Шевченкових творів у виданнях під совєтською окупацією натрапляють на такі пояснення видавців-редакторів, які смішними видаються кожному, хто має здоровий розум. Ось перед нами ,,Кобзар'' із 1950 року, який редагував відомий поет Максим Рильський. Бідний поет слово ,,москаль'' в другому рядку поеми мусів пояснити, що воно не означає ,,росіянина'', тільки ,,солдата''. Сам Рильський напевно в душі підсміхався, коли давав таке пояснення, бож Шевченко написав, що той москаль ,,піде в свою Московщину'', а дівчина ,,гине'' в своїй Україні.

Таких правдивих пояснень повно в новій книжці про Т. Шевченка, яка називається ,,Шевченківський словник'', який появився в Києві в 1978 році в двох томах разом 824 сторінки (414 — 410). Видав цю працю Інститут Літератури імени Т. Шевченка Академії Наук Української ССР. Формат цього видання журнальний по три шпальти на сторінці. Редакційна колеґія складається з 21-ої особи, назвемо тут тільки кілька, що їх знаємо як шевченкознавців: Айзеншток, М. Бажан, І. Білодід, О. Засенко, Ю. Івакін, Є. Кирилюк (відповідальний редактор) Є. Шабліовський...

Тут мала заввага: ,,Шевченківський словник'', який був появився в Києві 1964 року і який зареєстрував 10,116 слів в творах Шевченка. ,,Шевченківський словник'' — це в дійсності Шевченківська енциклопедія, бо в ній маємо найбагатші досі відомості в одній книзі про життя поета, його літературні твори, його малярські праці, і, що нам найменше відоме, про переклади його творів на всі майже мови світу, починаючи від великих літератур і кінчаючи на перекладах на всі, навіть найменші мови, в російській імперії.

Зачнемо від перекладів, про які маємо довші або коротенькі гасла в цій праці, згадуємо про всі ці переклади, бо це напевно український рідкісний рекорд, бо твори Т. Шевченка перекладені на 62 мови'', що творять такі літератури: абхазька, австрійська, одигейська, американська, англійська, балкарська, башкирська, білоруська, бурятська, еспанська, в'єтнамська, вірменська, еврейська, грузинська, індійська, козахстанська, калмицька, киргизька, канадська, карельська, китайська, каракалпацька, карачаєво-черкеська, лотиська, литовська, македонська, марійська, молдавська, латиноамериканські літератури (в Арґентині, Бразилії, Мехіко, Уруґваї, на Кубі), мордовська, монгольська, німецька, норвезька, осетинська, польська, російська, румунська, румейська, серболужницька, сербська, словацька, словенська (словінська), таджицька, татарська, тувинська, турецька, туркменська, угорська (малярська), удмуртська, узбецька, французька, хакаська, хорватська, чуваська, чеська, шведська, японська, якутська.

Важко сказати, скільки гасел в цьому виданні. На початку — двосторінкова передмова, після неї стільки ж сторінкове пояснення, як користуватися цим словником; дві сторінки займають ,,основні скорочення''. Євген Кирилюк дав на двох сторінках статтю про Шевченка.

Деякі гасла досить довгі, в них подана і література на дану тему. В окремих гаслах інформується про всі твори поета (поетичні і прозу) та про більшість малярських праць Шевченка.

Згадаємо деякі довші гасла: атеїстичні погляди Шевченка, видання творів Шевченка (14 шпальт), вшанування і увіковічнення пам'яті поета (18 шпальт), естетичні погляди, його лектура, його лірика. Про відношення російської літератури до Шевченка — 21 шпальта, про філософію Шевченка — 9 шпальт... Про поезії Шевченка пишеться на 17-ох шпальтах...

Можна б тільки тішиться, що появилася така змістовна праця про нашого поета. Але ж тут є і таке, що каже нам сумувати з тієї причини, що наші вчені мусять працювати для слави Москви та на шкоду України...

Вже в передмові автори написали, що ,,статті містять критику ворожих концепцій у шевченкознавстві, дають відсіч усім спробам викривляти своїм змістом ці статті спрямовані проти ідеології українського буржуазного націоналізму, великодержавного шовінізму, перекручень з боку клериколів, усяких вульгаризаторів, провідників ,,клясового миру''.

Та в передмові не згадують автори того, що в цій праці зовсім не згадується численних писань про Шевченка,, виданих у вільному світі. Головний редактор Є. Кирилюк в 1963 році критикував мене і називав ,,буржуазним літературознавцем'', який ,,запродав свою мерзенну душу заокеанським імперіялістам'', а тепер забув про мене, хоч я видав книжку ,,Тарас Шевченко — співець української слави і волі'' — 190 сторінок.

Тепер про деякі окремі гасла, в яких пишеться про те, як ,,буржуазні націоналісти фальсифікували й фальсифікують спадщину Шевченка''. Здається мені, що нема в світі такої літератури, щоб її так вчені ,,фальшували'', як це зробили, на думку авторів цього ,,Словника'' вчені з творами Тараса Шевченка. Ці вчені ,,фальшивники'' Шевченківської творчости не тільки українці, але й численні чужинці. Згадуємо їх: українці — П. Куліш, М. Костомаров, Ю. Романчук, О. Огоновський, О. Партицький, Леонід Білецький, Б. Кравців, В. Сімович, Б. Лепкий, д-р І. Копач, Степан Смаль-Стоцький (сина Романа Смаль-Стоцького промовчали!), Федір Вовк, Агатангель Кримський, Іван Крип'якевич, Михайло Мочульський, Борис Навроцький, О. Барвінський, М. Грушевський, Щурат Василь та інші, їх багато!

В чехах ,,фальшував'' творчість Шевченка проф. Їжі Горак, а в Західній Німеччині проф. Кох і поетка Е. Котмаєр.

Автори ,,Словника'' хвалять те, що написали про українського поета західньо-українські комуністи, хоч між ними не було авторів з науковими кваліфікаціями. Ось вони: Я. Галан, О. Гаврилюк, С. Тудор, П. Козланюк, К. Пелехатий (відомий москвофіл) і В. Бобинський.

Про англомовну працю про Шевченка проф. К. О. Меннінга написано, що в ній ,,Шевченкові ідеї дружби і братерства народів, інтернаціонального єднання трудящих замовчані або підмінені ідейками ,,міжнаціональних конфліктів''. Меннінг ,,грубо фальсифікував літературну спадщину українського поета''. Отже цілий світ ,,фальшує'' творчість Шевченка, бо пише про неї так як творив Шевченко, а не так як цього бажає Москва. Про це докладніше скажемо пізніше.

Автори ,,Словника'' вважають Шевченка матеріялістом, і тому, на їхню думку, ,,буржуазне шевченкознавство, що спирається на ідеалістичну філософію, не могло дати правильної оцінки матеріялістичної естетики Шевченка й осягнути значення її ідей для прогресивної вітчизняної культури й естетичної думки''.

А ось ще одна неправда про Шевченка. М. Марченко твердить, що Шевченко ,,засуджував експлуататорську політику царизму'', але він ,,в цілому... позитивно ставився до такої події, як возз'єднання України з Росією''. (Про це згадаємо пізніше).

Про Шевченка в канадській літературі згадують тільки своїх прогресистів, а забувають те, як шанували Кобзаря українські самостійники. Вони не знають пам'ятника Дарагана і згадують тільки пам'ятник Шевченкові в Палермо, що його поставили прогресисти.

Про ,,Розриту могилу'' Ю. Івакін написав, що Шевченко ,,помилково оцінив Б. Хмельницького і що цю справу пояснено в працях О. Білецького, Є. Кирилюка та Є. Шабліовського''. Івакін пише, що ця поема не є ,,антиросійська''. Степан Смаль-Стоцький та інші (між цими іншими є й автор цих рядків) твердять, що поет в цьому творі вороже ставиться до російського народу, але автори Шевченківського словника це заперечують. І про це буде пізніше.

(Продовження буде)

* БЕРЕЗЕНЬ — МІСЯЦЬ КНИЖКИ! *

ПЕРЕМОГА...

(Закінчення зі стор. 2)

таки не буде, цим разом, бо Китай ще не готовий, а Москва, майже так само, як ЗСА, боїться ризикувати війною. І слушно — адже сама національна проблема в ній дуже складна й небезпечна, а до того ще й виживлення й узагалі економія, а до того ще й дисидентські крамольники!... Але це не значить, що можливости „великої" війни нема й не буде й що теперішній статус триватиме вічно. Не даром московський письменник Амальрік передбачив кінець СССР у 1984 році — у наслідок війни з Китаєм.

І для нас — України б то — це власне найважливіше. Бо найбільша небезпека для нас не від зміни, як для наших милих господарів, а від безконечного тривання теперішнього положення в Україні. І не так важливий факт, що націоналізм живе й перемагає навіть під марксистською формою. Ми все ще ж не держава, а нація. І в теперішньому переможному поході світового націоналізму ми бачимо шансу майбутнього визволення України.

Січневі Роковини з Виллимантику

Вивішення американського і українського прапору на ратуші Виллимантику у присутності місцевих представників і громадянства. Під час церемонії посадник цього міста, Себастіян Тернело відчитав Проклямацію, яку він підписав, а стейтова сенаторка, Одре Бек відчитала проклямацію „Дня Української Незалежности", підписану губернатором стейту Коннектикат, Елла Ґрасо.

Заходами місцевого Відділу УККА, українська громада Виллиманцику відсвяткувала роковини Самостійности і Незалежности України. 15-го січня ц.р. посадник Виллимантику Себастіян Турнело підписав проклямацію „Дня Української Незалежности" в присутності представників всіх українських установ. У понеділок, 22-го січня ц.р. о год. 8-ій ранку, вивішено прапори. Фраґменти з цих подій передано в місцевій радіостанції і місцевому часописі.

Працівник Української радіопередачі п. Тимків у своїй програмі згадував ціль цього великого свята та закликав громаду взяти численну участь.

Святочна Академія відбулась 28-го січня о год. 3-ій по полудні в приміщенні Українського Народного Дому. Громада Виллимантику і околиць та молодь величаво відзначили Роковини Української Державности і Соборности. Свято започатковано американським гимном і вступним словом голови Відділу УККА в Виллимантику, В. Стецька. Проклямацію губернатора відчитала Ірина Здирко, а посадник міста відчитав проклямацію, яку він попередньо підписав. Святочне слово виголосила Ірина Олійник, секретар УНСоюзу. Вона з'ясувала історичні події 1918-1919 років та їхні наслідки а саме завзяту боротьбу усього українського народу, на рідних землях і в цілому світі за ідеали Січневих Актів — Волю й Незалежність.

У мистецькій частині програми дівочий хор „Жайворонки" під проводом Ірини Здирко, гарно виконав ряд українських народних пісень. Молоде Юнацтво виголосило кілька деклямацій і була збірна деклямація дітей з „Рідної Школи".

На закінчення програми Академії заступник голови Відділу УККА, п. Тимків, подякував посадникові за його активну участь, а дівочий хор „Жайворонки" та всі присутні відспівали український національний гимн.

Друкується п'ятий том...

(Закінчення зі стор. 1)

та до прем'єра Великої Британії Лойд Джорджа. В ньому також друкується денник одного з передових діячів другої доби, який кидає багато світла на закуліси українського громадського життя того часу „у верших".

П'ятий том „Студій до історії українців Канади" д-ра Марунчака подібно як його чотири попередні томи „Студій"є прямим доповненням до його загальної двотомової „Історії українців Канади", яка появилася в роках 1968 і 1974 та великої англомовної з 1970 року.

Інформації у всіх названих виданнях можна отримати в канцелярії УВАН в Канаді або писати на адресу: Historical Publications, 296 Knowles Ave., Winnipeg, Canada R2G 1E2.

ЩЕ ПРО ДОПИС З КАЛІФОРНІЇ

У дописі Святополка Шумського про перебування у Лос Анджелесі головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса, надрукованому у числі „Свободи" з 17-го лютого ц. р., пропущено у підписі під фотознімкою прізвище пані Марійки Шумської, акторки і співкерівника радіопрограми в Лос Анджелесі „Пісня України".

ПИТАННЯ „ГОЛОКОСТУ"...

(Закінчення зі стор. 1)

для шантажу і затруднюють злочинців у шпіонажних цілях, як це показала судова практика в Німеччині в повоєнних роках. Не забув С. Візенталь пов'язати нацистських злочинців супроти жидів з коляборантством різних національностей, з яких по назві подав тільки лотишів і українців. Додав, що коляборанти з-поміж українців і лотишів живуть у різних країнах на Заході, зокрема в Америці. В фільмі зокрема згадано Бабин Яр.

На кінець доповіді, яка була виголошена по-німецьки з французьким перекладом, можна було ставити питання до прелеґента. Тут дійшло до деяких драстичних моментів, коли один студент був видвигнув питання закиду коляборантства С. Візенталя з боку австрійського канцлера Крайського, а зокрема, коли виступив один студент з палестинської групи і замість питання висловив обвинувачення проти сіоністів, які, за його твердженням, роблять „голокост" палестинцям у сучасному Ізраїлі. Предсідник безуспішно намагався перешкодити у виступі, а присутні численні жиди піднесли великий шум, що майже нічого не було чути. В загальному замішанні предсідник хотів закрити збори, мимо того, що було ще велике число зголошених до ставлення питань.

З українського боку, присутній на залі мгр О. Коваль, як кол. політв'язень з Авшвіцу, мусів добиватися до президіяльного стола, щоб з допомогою голосника дійти до слова. На його звернення, заля дещо успокоїлася і він міг поставити доповідачеві питання про коляборантство з ряду окупованих Гітлером народів. Ствердив, що доповідач підійшов необ'єктивно до питання коляборантства, бо назвав тільки українців і лотишів. Якщо між українцями були деякі коляборанти, то вони діяли під німецьким примусом, подібно, як були австрійці, чехи, французи, бельгійці та інші поневолені німцями народи. Жиди не були ніяким в тому вийнятком, бо напр., в Авшвіці головним катом, що мордував і вішав в'язнів був жид Якуб, а по ґетто була жидівська поліція, яка мусіла коляборувати з ґестапом. Поставив також запит, чому ні в фільмі „Голокост", ні в показаному документальному фільмі, ні в доповіді не було показано, ні сказано про винищування інших народів, а зокрема українців в тому самому Бабиному Ярі чи в інших місцях, часто разом з жидами, яких показано виключними мучениками, а інших переслідувачами. Заподіяна в цей час кривда — мусить бути направлена. Більшість присутніх, в тому також частина жидів, схвалили цю інтервенцію сильними оплесками.

Відповідаючи, С. Візенталь уже не підтверджував своїх закидів супроти лотишів і українців, але сказав, що він не виключає від коляборантства також жидів, яких рівнож за злочини ставить перед суд, злочинці бо на його погляд не мають національности.

ДАНИЛО М. ПЕТРІВСЬКИЙ ЖИВИЙ І ЗДОРОВИЙ

Минулого року була надрукована в „Свободі" моя посмертна згадка про інж. Д. М. Петрівського. Помилка сталася тому, що мої приятелі побачили на кладовищі в Бавнд Бруку нагробок Д. М. Петрівського, але не помітили, що на ньому не було дати смерти. Тому я одержав повідомлення про відхід Д. М. Петрівського в ліпший світ, де праведні спочивають, і, засмучений, негайно написав некролог, що був опублікований у „Свободі".

Мавши земляків-приятелів в різних країнах світу, Д. М. Петрівський дістає відусіль листи в цій справі і мусить на запити відповідати-вияснити обставини його мнимої „смерти", і це його непомалу турбує.

Сподіваюся, що ця моя заява заспокоїть інж. Д. Петрівського і його приятелів. А передчасно „похованому" (не з моєї вини) Д. М. Петрівському бажаю щасливих літ, доброго здоров'я і веселої мислі.

Панас Феденко

ПОЯВИЛОСЬ ЗВЕРНЕННЯ...

(Закінчення зі стор. 1)

ни проживання і місця проживання в межах країни. Ми закликаємо вас вимагати, щоб країна — господар Олімпійських ігор звільнила Юрія Орлова, Олександра Ґінсбурґа, Анатолія Щаранського, Володимира Слєпака, Льва Лук'яненка, Вікторас Петкуса, Олександра Подрабінека і всіх інших членів Гельсінкських груп; Сергія Ковальова, Ігоря Оґурцова, Георгія Вінса, Володимира Шелкова, Василя Романюка, Іду Нудель, Йосифа Беґуна, всіх засуджених за спробу покинути країну. Ми закликаємо вас — вимагати звільнення всіх в'язнів сумління.

Ми прохаємо вас довести цього листа до відома всіх національних олімпійських комітетів і спортивних об'єднань різних країн, щоб кожен учасник майбутньої Олімпіяди міг висловити своє відношення до поставлених питань.

26 червня 1978 року

Єлена Боннер, Софія Каллістратова, Мальва Ланда, Наум Мейман, Віктор Некіпелов, Тетяна Осіпова

Долучуємося до листа Московської Гельсінкської Групи:

Борис Альтшулер, Тетяна Веліканова, Андрій Сахаров, Лариса Богораз, Георгій Владіміров.

Відбулися Річні Загальні Збори 214-го Відділу УНС при УСВТ „Ч. Січ"

Дня 24-го лютого ц. р., в Домі УСВТ „Чорноморська Січ" відбулися, чергові Річні Загальні Збори 214-го Відділу УНСоюзу, що існує при УСВТ „Ч. Січ". Збори відкрив голова уступаючої Управи Б. Сольчаник, який привітав учасників, подав порядок дня, що його прийнято і перевів вибір Президії, до якої ввійшли: М. Стебельський — голова і І. Стефуришин — секретар. Після відчитання протоколу з попередніх Зборів і його прийняття, звітувала уступаюча Управа: голова, секретарка, організатор відділу і Контрольна комісія.

Згідно із цими звітами Управа Відділу вповні вив'язалася із свого завдання. Секретарка виготовляла на час місячні звіти і пересилала їх до Головного Уряду, провадила взірцево рекордову і касову книги, вела кореспонденцію Відділу з членством і Головним Урядом.

Голова, крім своїх обов'язків у Відділовій активності, брав участь в усіх Зборах Окружного Комітету УНС, на яких репрезентував 214-ий Відділ.

Організатор Відділу на протязі ділового року зорганізував 12 нових членів і цим самим 214-ий Відділ зайняв 2-ге місце в Нюаркській Окрузі УНСоюзу. Під сучасну пору 214-ий Відділ нараховує 152 члени: 71 дорослих, 49 молоді і 32 в акцидентовому забезпеченні.

Шістьох членів-студентів і спортовців в минулому році дістали стипендії УНС. Після звітів окремих членів Управи відбулася ділова і обширна дискусія, у якій взяло участь ряд членів. Майже усі дискутанти висловили признання Управі за минулорічну діяльність та корисну працю для української молоді.

Ряд членів висловили теж критичні завваги до Редакції „Свободи", органу УНСоюзу, що спортові вістки не появляються вчасно. Дискутанти покликувалися на „Рекомендації", що їх ухвалила минула Конвенція, в одній точці яких було сказано, що „Свобода", як і „Український Тижневик" повинні поміщувати кожнотижнево спортові вістки.

На жаль, наша молодь, не знаходить їй цікавих спортових вісток в нашій пресі, як висловлювались окремі дискутанти. Про причини чому таке явище існує, не зміг відповісти багатьом членам, присутній на зборах редактор спорту у „Свободі". Він, однак, пояснив, що спортові матеріяли до редакції доставляє на час, але там вони чекають на „склад" і „місце". Після відповідей і вияснень питань членів на пропозицію Контрольної комісії, Збори одноголосно та з признанням уділили уступаючій Управі — абсолюторію.

На пропозицію Ярослава Турянського Збори переобрали минулорічну Управу в такому складі: Б. Сольчаник — голова, В. Клапіщак — заступник, А. Твардовська — секретарка, І. Стефуришин — касир, О. Твардовський — організатор, П. Якимів — член. Контрольна комісія: мґр І. Хамуляк, Р. Пиндус, Я. Турянський.

Відтак відбулася товариська гутірка і перекуска.

О. Твардовський

„Вознесіння" у Філядельфії відзначило Січневі Роковини

У п'ятницю, 16-го лютого ц. р., заходом гуртка-хору Оселі „Вознесіння" у великій залі зібралось значне число її мешканців-українців і тих неукраїнців, які вже приєднались до нашого культурного життя.

По відспіванні американського національного гимну, зібраних гостей з о. шамб. Робертом Москалем на чолі, привітав М. Ганушевський, заразом звернувшись з особливим привітом до приявних двох сеньйорів, будівничих Української Держави, кол. сенатора о. д-ра В. Пелеха та кол. міністра Карпатської України проф. А. Штефана, після чого передав переведення програми В. Гірнякові, який в свою чергу запросив присутніх учасників Визвольних Змагань подати свої прізвища. Зголосилось 9 осіб, а саме: п. Осип Бережницький, п-і Марія Білозор, п-і Марія Величко, п. Осип Гарасимяк, п. Омелян Клос, п. Степан Конашевич, п. Володимир Цісик, п. Тарас Шачко (УПА), і радн. Осип Янович, яких ціла заля привітала оплесками.

У вступному слові п. Гірняк переповів важливіші події з нашої недавньої історії та насвітлив значення Державних Актів 1918-19 років, яких він, тоді малолітним хлопцем, був свідком. Добре виведено наступні точки програми — 5 стрілецьких пісень виконаних хором, деклямація п-і Варки Чубатої, фортепіянове сольо клясичного твору Янсена, що його виконала Катруся Яворська-Гілмор та деклямація п-і Аліни Олексин.

У другій частині програми Марійка Ганусей передала англомовним слухачам в коротких словах історію наших Визвольних Змагань та значення Січневих Роковин.

Накінець щераз виступав хор жінок у вишиваних блюзках і чоловіків у вишиваних сорочках з п-і Аліною Олексин в центрі. Залунала відома стрілецька пісня „Видиш брате мій" і тоді п-і Олексин, гармонійними рухами і пантомімою відтворила зміст пісні зокрема — відлет журавлів. Відспіванням українського національного гимну закінчено той успішний вечір.

Ольга Дівнич

Січневі Роковини в Бостоні

Під час відзначування Січневих Роковин у Бостоні: (Стоять справа): Володимир Гетманський, голова Окружної Ради УНСоюзу на стейти Нової Англії, член Екзекутиви СУМ в Америці, УККА, Української Кредитової Кооперативи, о. декан Петро Огірко, парох Української Католицької парохії, Марійка Гапій виховниця сумівської молоді, д-р Іван Дідюк, голова Української Кредитової Кооперативи, Відділу ФКУ, секретар Лікарського Товариства на стейти Нової Англії, о. протоієрей Мирон Пахолок, парох Української Православної церкви, Марійка Ґалонжка, учителька „Рідної Школи" та виховниця сумівської молоді, інж. Конрад Гусак, голова Відділу УККА, Микола Сухий, член Екзекутиви СУМ-А. УККА, Кредитової Кооперативи, та секретар „Провидіння". Сидить новообраний губернатор стейту Массачусетс Едвард Кінг.

Стараннями Українського Конгресового Комітету Америки, Відділу в Бостоні, українське громадянство відзначило цього року на процязі трьох днів Великі Роковини проголошення Самостійности й Соборности України. А саме в неділю, 21-го січня ц.р. відслужено в обох українських церквах Бостону Служби Божі в намірені українського народу; в понеділок, 22-го січня, о 12-ій годині вполудне в присутності великої кількости українців міста Бостону, Сейлем, Вонсакет та інших міст відбулося піднесення українського національного прапору на щоглах міської ратуші, з гарною програмою, що її відкрив і нею проводив заступник голови Відділу УККА і референт внутрішніх зв'язків мґр Орест Щудлюк, привітавши всіх присутніх. Привіт від посадника Бостону передав заступник посадника цього міста Едвард Е. Сулліван. Відтак прочитано Проклямацію Міської Ради Бостону, що її приготовив головний радний Бостону Франк Лангон. Опісля було багато привітів від міських радних і гостей. Наприкінці Радні міста Бостону запросили всіх учасників на перекуску, що відбулася в дуже приємній атмосфері.

Урочисті підписання Проклямації „Дня Української Незалежности" відбулися в губернатора стейту Массачусетс — Едварда Кінга, і посадника Бостону — Кевина Вайта.

У неділю, 28-го січня ц.р. відбулася Святочна Академія для відзначення Січневих Роковин в годині 3:30 по полудні в залі української православної парафії св. Андрея. Програму Академії розпочато українським й американським гимном, що його виконав хор церкви св. Андрея, під дириґентурою проф. Данила Садового. Відкривши програму Академії: інж. Конрад Ґусак голова Відділу УККА в Бостоні, закликав всіх, щоби повстанням з місць і хвилиною мовчанки вшанувати всіх вояків, які зі зброєю в руках склали життя життя за найкращі національні ідеали, як також перевів апель усіх колишніх вояків УГА, УСС, СС-І-ої української Дивізії „Галичина" УПА і Закарпатської Січи, яких присутні нагородили гучними оплесками. Він теж представив присутнім головного доповідача проф. д-ра Михайла Воскобійника, професора університету з Бріджпорту, Конн. У промові д-р М. Воскобійник, з'ясував визвольну боротьбу українського народу, подав причини, чому ми програли, як рівнож закликав, щоби в даний момент, якщо прийде час, коли треба буде боротися, наші помилки не повторилися.

Мґр Орест Щудлюк представив святочній громаді осіб, які прочитали Проклямацію губернатора стейту і Проклямацію Міської Ради, а це: п-ну Р. Щудлюк, яка прочитала Проклямацію від губернатора і п-ну М. Ґалонжку, яка прочитала Проклямацію від Міської Ради.

Далі слідкували привіти від Литовсько-Американської Ради в Бостоні, та привіт від Лотисько-Американської Ліги цього ж міста.

У мистецькій програмі взяли участь діти „Рідної Школи" в Бостоні: учні другої кляси виступили з деклямацією, що її підготовила учителька Марія Ґалонжка. Хор церкви св. Андрея, відспівав кілька пісень, дуже добре підготованих, під дириґентурою проф. Данила Садового. „Тішилася Україна" віддеклямував Іван Банадига, який сам цей вірш написав. Інж. Євген Мороз — співав при акомпаньяменті проф. Данила Садового. Відділ Юнацтва СУМА ім. Бережани в Бостоні виступив з деклямаціями, вільноручними вправами та з українськими народними танцями, які були добре виконані, під керівництвом головної виховниці п-і Р. Михайлів та п-і А. Носаль.

Накінець Володимир Федорів освітньо-культурний референт Відділу УККА в Бостоні подякував всім виконавцям мистецької програми, які рівнож всім учасникам свята, та пригадав, що хто ще не вплатив національного датку, щоби це зробив якнайскорше. Свято закінчено піснею „Боже великий єдиний". По закінченні свята відбулося прийняття для виконавців свята, яке підготовив Данило Бортник та жіночий комітет під проводом пань: Марії Кайко і Ольги Щудлюк.

д-р Іван Дідюк

Свято Державности в Боффало

Четвертий раз підряд роковини Державности й Соборности України відзначено у Боффало бенкетом, полученим із мистецькою програмою і балем. Святкування відбулися у суботу, 27-го січня ц. р. у „Золотій Балевій Залі" готелю Статлер Гільтон. Солідні приготування до цього національного свята, що їх перевів місцевий Відділ УККА — дали напрочуд гарні результати. Програму свята відкрив голова Відділу УККА Василь Шарван, промовляючи українською та англійською мовами. Він звернув увагу на цілі відзначувань Січневих Роковин. З одного боку вони пригадують неукраїнцям про існування імперії з назвою СССР, яка поневолює цілий ряд народів, а українцям в Україні ці святкування дають моральну підтримку у їхньому змаганні за політичну незалежність України. Така моральна допомога повинна існувати постійно, а в цьому році повинна вона ще й придбати на силі. А це тому, що Кремль знову видвигає справу Переяславської угоди з нагоди 325-их роковин цієї події, а при тому фальшиво її інтерпретує. Державними актами, 22-го січня 1918 і 22-го січня 1919 років, — сказав доповідач, — український народ перекреслив раз назавжди Переяславську угоду.

Молитву перед бенкетом провів о. д-р Павло Івахів, а після бенкету — о. настоятель Анатолій Ситник з Рочестеру в заступстві хворого о. настоятеля Василя Уманця. Майстром церемонії був адвокат д-р Богдан Герасим. В рамках своєї функції він представив гостей, які зайняли місця за головним столом. З українців: о. Анатолій Ситник, о. д-р Павло Івахів, о. Василь Кондуський (з дружиною), проф. д-р Лев Добрянський, Василь Шарван, Даша Процик, д-р Андрій Дякун, Андрій Мороз, кол. український січовий стрілець, Юрій Лаврівський; з не-українців — виконуючий обов'язки повітового старости Едвард Рутковскі, з дружиною, представник посадника міста, касир Ірина Дредж з мужем, правний дорадник посадника Джозеф МекНамара з дружиною, суддя Найвищого Повітового Суду Сем Ґрін з дружиною, Томас Гігенс — заступник шерифа, Едмунд Півоварчик — асистент голови республіканської партії на повіт Ірі з дружиною, колишній парляментарист Тадей Дульскі, д-р Едвард О'Коннор з дружиною, голова Комітету Тижня Поневолених Народів Віdіс Малеш.

У святкуваннях взяли участь представники інших національних груп: литовців, болгарів, хорватів. Маляри прислали письмовий привіт. Таких привітів було більше, між ними від конгресменів — Кемпа й Новака, від стейтового контролера Едварда Рігена та від д-р Івана Дочева, голови Болгарського національного фронту. Вже після бенкету прийшов лист від судді Найвищого Повітового Суду Джозефа Кушиньовського, в якому автор вибачається, що не міг взяти участи в бенкеті, а на знак пошани до праці УККА склав щедрий даток на його дальші потреби.

Центральною точкою бенкету була доповідь проф. д-ра Лева Добрянського. У своїй доповіді він заторкнув — між іншим — справу помилкового окреслення, що його вживають американці по відношенні до СССР, називаючи його нацією. В дійсності СССР є імперія, яка поневолює багато націй. Виступаючи в обороні прав людини, президент Картер повинен мати на увазі національні права поневолених Москвою народів. Проф. Добрянський звернув також увагу на Переяславський договір, який був військовим союзом проти Польщі і зовсім не давав і не дає совєтським властям права до фальшивого твердження — „Навіки разом". Представники Відділу УККА вручили проф. Добрянському пропам'ятну гравіровану табличку, на доказ його невсипущої праці для української справи. Дарунок вручили голова Відділу Василь Шарван і його заступники — о. д-р Павло Івахів і д-р Андрій Дякун.

Промовляв ще Едвард Рутковскі. Він від повіту подарував проф. Добрянському репродукцію картини з відображенням якогось об'єкту в повіті Ірі. Мистецьку частину виповнили: хор „Бурлаки" — під управою Юрія Лаврівського і при акомпаньяменті Ольги Лавні (відспівав три пісні), вокальний квартет „Галичанки" — під кер. Христини Мороз і при акомпаньяменті Михайла Телюка (відспівав три пісні), молодий пяніст Давид Біловус (відограв кілька українських мелодій, а крім того власну композицію, чим дав доказ, що він не тільки надійний пяніст, але й композитор), молода талановита балерина Лариса Шарван (виконала танець власного укладу до музики А. Кос-Анатольського на слова Івана Франка: „Ой ти, дівчино, з горіха зерня"), студентський танцювальний гурток „Черемшина" під проводом Зіни Дмитріюк і Юрія Гайдучка (виконав два українські народні танці за програмою і третій як наддаток).

Урочистість Свята підкреслено не тільки молитвою, але й національними гимнами: американським — на початку свята (проспівала його Галина Пришляк), українським — при кінці (співали всі присутні).

Сцену оформив мистець Мар'ян Борачок. Програмки дуже ефективні, виконала українська друкарня „Тризуб" в Боффало. Для зорганізування свята немало труду віддав Андрій Петришин, господарський референт Екзекутиви УККА.

З нагоди роковин Державности України посадник Боффало і староста повіту Ірі підписали 22-го січня ц. р. у присутності численної української делеґації, очоленої головою Відділу УККА Василем Шарваном, проклямації, якими проголосили День Української Державности в місті й повіті. Про цю подію сповістили згодом українські національні прапори на будинках міської і повітової управ. Акт підписання проклямації передавався згодом на телебаченні на станціях 4 і 7.

Про святкування роковин Державности України були згадки в обидвох англомовних боффалівських щоденниках — перед урочистостями й після них. Незалежно від того репортер „Боффало Івнінг Нюз" перевів з проф. Левом Добрянським інтерв'ю, яке було надруковане в недільному виданні цієї газети 28-го січня.

Михайло Лоза